

Værdifulde kulturmiljøer i byerne

I rapporten "100 Kulturmiljøer i Næstved Kommune" findes en samlet beskrivelse af kulturmiljøerne. Her redegøres for baggrunden for de enkelte udpegninger samt for sårbarheden af kulturmiljøerne og de særlige hensyn, der skal tages ved godkendelse af projekter indenfor de enkelte kulturmiljøer.

Byrådet ønsker at fremme arbejdet med at fastholde og udvikle bymiljøer fra såvel forhistorisk, historisk, som nyere tid. Værdifulde bykvaliteter, der er med til at fortælle historien om kommunens byer skal beskyttes og udvikles. Derfor udpeges der med den nye kommuneplan en række kulturmiljøer i byerne.

I byerne kan kulturmiljøerne have en mere kompleks og sammensat karakter, end kulturmiljøer i det åbne land. Det kommer til udtryk ved, at der løbende er blevet bygget om og til gennem tiderne og at der fortsat bygges nyt. Kulturmiljøer i byerne vil ofte være kendetegnet ved at der indenfor et givent kulturmiljø findes byggerier fra forskellige tidsperioder. Næstved Sygehus, Holmegaard Glasværk og stationsbyen i Glumsø er eksempler på det. Men der findes også mange eksempler på mere ensartede kulturmiljøer, som på trods af udviklingen fremstår autentiske. Eksempler på det er Gallemarkskvarteret, Sct. Peders Kirkeplads og boligbebyggelserne i Markkvarteret ud mod Østre Ringvej.

Kulturmiljøerne i byerne er områder, hvor der skal være særlig opmærksomhed på de historiske og arkitektoniske forhold. Der skal sikres et arkitektonisk løft i forbindelse med byomdannelse og i det hele taget en arkitektonisk kvalitet når der skal vedligeholdes, bygges til og nybygges i udpegede kulturmiljøer i byerne.

Ny arkitektur kan integreres i udpegede kulturmiljøer, men forudsætter en særlig omhyggelig planlægning og projektering, der forholder sig til stedet og omgivelserne. Der skal gennem planlægningen og sagsbehandlingen fastsættes bestemmelser for hensynet til de særligt værdifulde by - og bygningsmæssige sammenhænge.

Der er udpeget følgende kulturmiljøer i byerne:

Bymidten

- 61. Kählers keramik
- 63. Gl. Maglemølle
- 65. Paulsens maskinfabrik
- 71. Næstved Station
- 77. Munkebakken
- 79. Grønnegades Kaserne
- 84. Helligåndshuset
- 85. Ostenfeldts stiftelse
- 86. Præstø amts sygehus, kvindeanstalten
- 87. Sct. Elisabeth Søstrenes hospitaal
- 89. Sct. Peders Kirkeplads
- 90. Jernbanegade
- 91. Brandtsgadekvarteret
- 92. Gallemarkskvarteret
- 93. Ved Skoven
- 100. Domhuset, Hjultorv

Øvrige by

- 5. Dele af Appenæs Bygade
- 16. Ll. Næstved
- 18. Del af Ll. Næstved
- 47. Rønnebæksholm
- 64. Ny Maglemølle papirfabrik
- 66. Vordingborgvej 80, Vedex
- 94. Ørnevej
- 95. Boligbebyggelse ved Østre ringvej
- 96. Gymnasiekvarteret
- 97. Sct. Jørgens Park
- 98. Gl. kirkegård
- 99. Østre kirkegård

Planområde 3

9. Fensmark
59. Holmegaard Glasværk

Planområde 4

72. Glumsø stationsby

Planområde 5

73. Sandved stationsby
25. Tornemark

Planområde 63

32. Karrebæk Kirke og mølle
53. Fjordfiskeri ved Karrebæk
54. Karrebæksminde

Retningslinjer for Værdifulde kulturmiljøer

Byrådet ønsker at bevare byernes historiske træk og egenart. Kulturmiljøerne i byerne skal fortsat bidrage til fortællingen om byernes historie. Omdannelse og nybyggeri skal ske med respekt for de fælles værdier der ligger i kulturmiljøerne. De udpegede kulturmiljøer repræsenterer hver for sig træk af byernes udvikling, som Byrådet finder det vigtigt at værne om. De udpegede kulturmiljøer er således gode eksempler på de kulturhistoriske og arkitektoniske værdier vi værdsætter og som vi er stolte af.

1. Udformning af de fysiske omgivelser i og omkring udpegede kulturmiljøer i byerne skal tage afsæt i det kulturhistoriske, karakteristiske og værdifulde ved det enkelte kulturmiljø. Markante rummelige træk og historiske elementer skal understreges og fortsat udgøre visuelle højdepunkter i områderne.
2. Historiske spor skal bevares, og forandringer skal udformes med udgangspunkt i det udpegede kulturmiljøes karakter og byggeskik. Den stedlige byggetradition og det karakteristiske arkitektoniske udtryk skal styrkes.
3. Inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb, der i væsentlig grad vil påvirke oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturmiljøer i byerne, skal der foretages en konkret vurdering af hensynet til de kulturhistoriske interesser gennem en kulturmiljø-vurdering.
4. De udpegede kulturmiljøer i byerne rummer i de fleste tilfælde bevaringsværdige bygninger eller fredede bygninger jf. afsnit om Bevaringsværdige og fredede bygninger. Retningslinjerne for dem skal iagttages i forbindelse med planlægning og sagsbehandling.